1926 február 7. Vasárnap — Ára 2000 korona — Debrecen, VIII. évf. (30).

A futalva

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
BELVÍBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 35000 KORONA
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59 SZÁM
TELEFON 3—48 SZÁM

25 millió frank — 250 milliárd korona

Ha a frankösszeesküvés sikerül, 25,000 darab hamisbankó került volna forgalomba, hogy *Trianon nemzetének* kárt okozzon. A fantasztikus terv azonban elbukott s a tettesek, akiknek hazafias indítékait még a vádirat is megállapitja, fogságban várják bíráik ítéletét.

Rendjén van. Igy kell lennie.

A chikagói gabonatőzsdei betörés azonban szintén nem sikerült és egy Bacher Emil nevü *„magyar" kereskedelmi előkelőség* jóvoltából 250 ezer millió magyar koronával lett ismét szegényebbé a kiszikkadt magyar közgazdasági élet.

A frankügyben ordit a belföldi liberális sajtó, a baloldali körök rágalmaikkal elárasztják a külföld fajszolidaritásban levő és lepénzelhető lapjait. Könyörögve követelik a beavatkozást, uj és uj hazugságokat szórnak a szélrózsa minden irányába, csakhogy bármi eredményt, mozdulatot, fellépést provokálhassanak ki az antant részéről a maguk politikai érvényesülése érdekében, a magyar állami önállóság, a nemzeti becsület rovására. Ám a velük szövetségben álló, rettegő cseh ország lopókon kivül sehol sem hallgat egyetlen komoly tényező sem lármájukra.

A Bacher Emil leikiismeretlenül hazárd spekulációjának katasztrófális, — de teljesen megérdemelt, — összeomlása máris olyan visszahatást váltott ki a *tisztességhez szokott* angol pénzügyi körökben, hogy azok a faktorok, amelyek minden franklárma dacára kész örömmel éiteleztek volna a magyar gazda, kereskedő és iparostársadalomnak: riadtan zárják el pénzszekrényeiket. Hiszen azt kell hinniök, hogy ez a kis ország svihákok, kalandorok, kétségbeesetten elszánt hazardőrök hazája, ahol csak egyetlen „közgazdasagi kapacita" képes 250 milliárdos kart okozni mohóságával.

Sajnos, az oly igen céltudatosan, szinte kizárólagosan a *magyar* bünök megtorlására alkalmas Csemegi büntetőkodexben a bacheri spekulációkra, — akár csak a koronarontásra, lánckereskedésre s más hasonló faji jellegü szabadkereskedelmi ténykedésekre, — nincs paragrafus. Ellenkezőleg, a bukott kontreminőr *Viktória* konzernjének mentésére, — tekintettel az angol relációkra, — a kormány kénytelen 80 milliárdot elvonni a produktiv termeléstől.

És amikor igy Bacher Emil és jeles társai büntetlenül usszák meg szemérmetlen próbalkozásuk csődjét, amelynek a rendezésére elvont összegek árán száz és ezer kislakás épülhetne, ezer és tizezer munkanélküli kaphatna kenyeret éhező családjának, amikor milliard és milliárd korona uszik el Amerika felé s a hitel hijján fulladozó magyar ipar, kereskedelem és mezőgazdasági termelés helyrehozhatatlan károkat szenved, a munkásság „vezérei", a demokrácia fölkent lovagjai teli torokkal a frank-ügy hazug vádjait üvöltözik — mert a milliárdos faj- és szövetségestárs üzelmeiről, — ha az ország nyaka szakad is belé, — *el kell terelni a figyelmet.*

Minő épületes látvány, amint a proletárképviselők *falaznak* a pöffedt tőzsde-kapitálistának, mily felemelő érzés, mikor a földmives-szegénység demagóg kolomposai mentik, tüntetik, palástolják ezt a példátlanul álló kalandor-spekulációt. Mily bámulatraméltó a liberális sajtó szilárdsága és következetessége, ahogy már hosszu hetek óta üvölt az elhamvasztott 25 000 frankbankjegy ügyében, csak nehogy észre kelljen vennie a 250 milliárdos tőzsdei bukás szennyes áradatát, amelyben mindenestől nyakig benne lubickol.

Dehát igy kell ez nekünk: magyar polgárok, munkások, gazdák, kereskedők. Füleljünk csak tovább a liberális kolompra. S ha Bacher ur balsikerü üzlete következtében ismét egy darab hussal, egy karély kenyérrel kevesebb marad sovány asztalunkon, szidjuk istenigazában azokat az átkozott frankhamisitókat, akik bizonyára a maguk forgalomba sem jutott 25.000 francia bankjegyével okozták ez uj nyomoruságunkat is. Hiszen igy mondják derék liberális vezéreink.

Ők pedig csak tudják. Mert ha nem igy volna, ugyan miért hallgatnák el olyan mélyen a Bacser ur 250 milliárdját?

Egy zsidó malomkoncentráció lelkiismeretlen spekulációja kétszázötven milliárdos kárt okozott Magyarországnak

Kik ingatják meg a külföldi tőke bizalmát a magyar közgazdasági élettel szemben - Bacher Emil spekulál - Amiről a liberális körök mélyen hallgatnak

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) A ztidó-liberális baloldal egyik leghangosabb exponense, egyben városunk dicső képviselője, *Nagy* Vince által is hangoztatott argumentum a frankügyben az az állitás, hogy a *külföld megtorlásképpen és mivel elvesztette bizalmát az ország iránt, mindennemü hitelámogatást meg fog vonni a magyar gazdasági élettől. A hitelmegvonás ténye a külföldi tőke részéről valóban fennforoghat*, azonban a külföld bizalma nem a csekély jelentőségü és a keresztyén Magyarország ellenségei által felfujt frankügy miatt rendült meg, hanem *elvesztette a külföldi és főleg az angol tőke a bizalmát a magyar gazdasági élet szolidságában amiatt a*

minden képzeletet felülmuló bünös spekuláció miatt, amelyet egy nagy malom-füresz-textilhalasto konszern élén egy Bacher Emil nevü zsidó üzött.

A Viktória malom koncentráció fentnevezett vezetője 450 milliárd koronával spekulált a csikágói tőzsdén abban a feltevésben, hogy ha az üzlet sikerül, akkor megszámlálhatatlan milliárdokat rak zsebre, ha meg nem sikerül a dolog, akkor a magyar állam kénytelenségből szanálni fogja az érdekelt zsidó vállalatot és nem kompromittálhatván az ország egyik legjobb vállalatának elhiresztelt társaságot, *kifizeti az angol hitelezőket*

a magyar adózók által kizsarolt és a magyar gazdáktól, kereskedektől és kisiparosoktól megvont penzből,

mert amint egyik cinikus közgazdasági nagyság megállapitotta: *Angliának* (a cég főhitelezője) *dreadnoughtjai vannak.*

Szomoru az egész országra nézve, hogy Bacher spekulációja nem vált be és *hadilabda rajtaveszitett*, amihez még hozzájárult többi, abszolut szakértelem hiánnyal vezetett vállalatainak üzleti eredménytelensége is. Igy az állam valóban *kénytelen volt közbelépni és a Bacher köré csoportosult fajl társaságot keserves*

nyolcvan milliárddal megsegiteni.

Ezenkivül a bank- és gyárérdekeltségek vállalták az első szóra fajsorsosuk megmentését és végeredményben

250 milliárd összegü pénz vándorolt ki az országbol.

Gazdaink ugyanannyi hitelt tudtak az államnal megszerezni, mint amennyit most ezért az *egy* zsidóért ki kellett fizetni, kereskedőink nagy tömege megy csődbe hitel hiányában, az állami beruházások jelentéktelen volta miatt sok ezren tengődnek munka nélkül és ekkor *egy Bacher nevü nagystilü — mondjuk szelíden — spekuláns miatt, ilyen*

ilyen irtózatos összegeket kell a gazdasági élettől elvonni.

Hozzájön természetesen az, hogy minden beavatkozás ellenére is, a külföldi hitelezők a Bacher-féle üzelmek következtében rezerváltabban viselkednek a magyar hiteligé nyekkel szemben és igy *ennek a „szabadkereskedelmi ügynek" az egész ország fizeti meg az árát.*

Jellemző még liberális közgazdasági életünkre az is, hogy amig *az összes gyáriparosok a békésmegyei árvízkárosultaknak összesen valamivel 250 millión felüli összeget adakoztak, addig „kivetés" utján a*

Bacher segitségére 2100 millióval siettek.

*

Még egy jellemző tünete a mi liberális gazdasági életünknek az, hogy egy debreceni zsidó nagyság a Viktória ügy legizgalmasabb stádiumának idején, amikor arról volt szó, hogy az angol hitelezők az egész kölcsönt egyszerre felmondják és igy a magyar közgazdasági életnek még nagyobb mértékben kell beavatkoznia, azt hiresztelte, hogy a *frank-ügy miatti külföldi hitelmegvonások következtében nem tud Debrecenben pénzhez jutni.*

Az illető perfid eljárását még jobban karakterizálja az a tény, hogy pár nappal ezelőtt vett fel még a mai világban is tekintélyes összeget az egyik helybeli intézettől.

A *Viktória-koncern* példátlan üzelmeiről a liberális sajtó, — amely *hetekig el szokott rágódni egy-egy „kurzus" vállalat nehéz helyzetén, mig céltudatos hitelrontással teljesen tönkre nem teszi*, —

egyáltalában nem vett tudomást

s a magyar közgazdasági életet ért sulyos csapást, ma is *mély hallgatással* leplezi.

Ferenczy Károly MTI igazgató előléptetése

A Magyar Távirati Iroda tiszántuli körzetének felügyelője lett

A *Magyar Távirati Iroda* kitünő igazgatóját, *Ferenczy* Károlyt szép és megérdemelt előléptetés érte a napokban. A világhirü nagy magyar hirszolgálati szervezet igazgatósága eddigi teljes eredményességgel betöltött fontos poziciójáról még kiemelkedőbb vezető állásba emelte amikor a hatalmas vállalat egész tiszántuli körzetének felügyeletét bizta rá.

Ferenczy Károly, aki fáradhatatlan munkásságával és széleskörü szaktudásával nemcsak a Tiszántul közgazdasági életében, de uri egyéniségével és megnyerő modorával a társadalom legelőkelőbb köreiben, valamint a sportmozgalmak fellendítésében is vezető szerepet tölt be évek óta, továbbra is Debrecenben fejti ki értékes, közhasznu tevékenységét.

Előléptetése a legszélesebb körökben általános örömet váltott ki s osztatlan bizalom előzi meg utódjának, *Pauer* Tibor debreceni fiókvezetőnek működését is.

Az oláh trónörökös visszavonta lemondását

Graz, február 6. (Bécsi Tavirati Iroda.) Rómából és Milanóból érkező hirek szerint Károly oláh trónörökös visszavonta a trónról való lemondását. A herceg Milánóból két táviratot küldött Bukarestbe azzal az irásbeli nyilatkozatával, amelyet a királyhoz intézett és amelyben visszavonja a trónról való lemondását és biztositja atyját arról, hogy feladja a Bratianu ellen folytatott politikai küzdelmét.

Pénteken választja meg a közgyülés a városi bank igazgatóságának tagjait

Schwarcz Vilmos ismét feltünt a láthatáron

(*A Hajduföld tudósitójától.*) Debrecen városához szombaton délelőtt leérkezett az a leirat, amellyel a belügyminiszter jóváhagyta a város banktranzakcióját. A »Hajduföld« munkatársának alkalma volt a Takarék és Hitelintézet ügyét illetőleg beszélgetést folytatni *Magoss* György polgármesterrel, aki kijelentette, hogy a leirat a már ismert belügyminiszteri kikötéseken kivül nem tartalmaz semmi lényegesebb feltételt, vagy ujabb kikötést. Természetes dolog, — mondotta a polgármester, — hogy a továbbiakat is miniszteri hozzájárulással kell majd elintéznünk. — Kisebb uj kikötések is vannak a szerződésben, amelyeket igyekezünk a lehetőség szerint elintézni.

A polgármester megnyugtató kijelentései ellenére a Hajduföld munkatársa ugy értesül, hogy a városházán bizonyos körökben

nem nagy lelkesedést keltett a jóváhagyasi záradék,

amely többek között kimondja, hogy a bank igazgatósági tagjait a közgyülés delegálja és a közgyülés állapitja meg ezek javadalmazását is. Miután a közgyülés minden esetben nyilvános, egyesek merő *szeméremérzetből* aggódnak e kényes kérdés tárgyalása miatt.

A közgyülés egyébként már ezen a héten, pénteken összeül és akkor napirendre kerül ez az ügy is. Egyelőre azonban még nem került nyilvánosságra, hogy kik lesznek a sorsnak azok a kevés számu kegyeltjei, akik bekerülnek az igazgatóságba. Ellenőrizhetetlen hirek szerint ezek között lesz

a jutalékok atyamestere Schwarz Vilmos is,

aki igy nyerne kárpótlást azokért a jutalékokért, amelyektől a felügyelőbizottságok megszünése következtében idővel elesik.

Reméljük, hogy ez a még meg nem erősitett hir nem válik valóra, mert igy is nagyon sokan vannak, akik rendkivül különösnek tartják, hogy ez a törekvő városatya már is több olyan helyen szolgálja a köz ügyeit, ahol az önzetlen tevékenységért némi jutalék is csurran-cseppen időnként.

Léggömbcsata élet-halálra az ujságirók karneválján!

Ruhák, ékszerek, galambok nyerhetők a karneválon - Két zenekar muzsikál a karneváli táncosoknak reggelig

A debreceni ujságirók karneváljának rendezősége mindennap egy-egy uj ötlettel gazdagitja a február 13-i nagyszerü est programjat, ugy, hogy nincs ember, aki e dus programban meg ne találja azt a legkedvesebb, legélvezetesebb, legszórakoztatóbb, vagy legmüvészibb mulatságot, amely neki legjobban tetszik. Hogy a már ugyis gazdag program minél változatosabb és kedvesebb estet nyujthasson a közönségnek, az ujságirók rendezőbizottságának

sikerült megnyernie a Csokonai-szinház müvésznőit és müvészeit a rendezés teendőire,

ugy, hogy most már nyolcvan tagu, lelkes rendezőgárda buzgólkodik azon, hogy a közönség minél jobban mulasson.

A konfetti és szerpentin csatán kivül lesz a bálon léggömbcsata is, amelyet a táncoló párok tánczközben vivnak meg a cipőjükhöz erősitett léggömbökert. A karneválestének speciálitása lesz az, hogy

az álarcot nem kell reggelig sem levetni

és mivel két zenekar is játsza a tánczenét, szünet sem lesz a tánc ban. Amilyen nagyszabásunak igérkezik a karneválest, olyan nagy az érdeklődés is aziránt. Igy ajánlatos, hogy

aki jobb helyet akar magának biztositani, jegyét már most váltsa meg

a *Hegedüs és Sándor rt.*, vagy a *Méliusz* könyvkereskedésében. Nagyszerü mulatságot igér a juxbazár és igen szép lesz az élőreklám felvonulás, amelynek rendezését *Szuchán* Rezső és *Szabó* Béla urak ismert, kiváló kirakatrendezők voltak szivesek elvállalni. Szuchán Rezső és Szabó Béla urak sorbajárják a kereskedőket, hogy a juxbazárra tárgyakat gyüjtsenek.

Kérjük a kereskedő urakat, fogadják szivesen az ujságirók e képviselőit, akik a hirlapirók elfoglaltsága miatt végzik e munkát.

A szépségversenyre, táncversenyre jelmezversenyre és egyéb versenyekre beérkezett tisztelet- és jutalomdijakat, amelyek mindegyike igen kedves, szép és értékes dolog, hétfőtől kezdve a *Mandel Lipót cipőkereskedő cég* kirakataiban állitják ki. Ezek között

van egy ötmillió korona értékü estélyi ruha,

amelyet a legötletesebb jelmezes kap meg. Ujabban *Kerekes* Kálmán Apafi-utca 20. szám alatti lakos, fajgalambtenyésztő egy pár, kiállitáson első dijat nyert gyönyörü fajgalambot ajánlott fel valamelyik versenyre tiszteletdijul. A debreceni ujságirók ezuton is kérik Debrecen iparos és kereskedő társadalmát, hogy *tiszteletdijak felajánlásával segitsék elő a farsangi karnevál előreláthatóan nagy sikerét. Az adományokat az összes debreceni lapok nyilvánosan nyugtázzák.*

A Menza Akademika köszönete az Ébredő Magyarok Egyesületének

A debrecni ÉME öt szegény főiskolai hallgató étkezési diját fedezi

(*A Hajduföld tudósitójától.*) A debreceni *Ébredő Magyarok Egyesülete* ismét példát szolgáltatott arra, mi is volna a társadalmi szervezetek hivatása a mai nehéz gazdasági körülmények között. Az ÉME a magyar főiskolai ifjuság iránt érzett meleg szeretetének azzal adott legutóbb kifejezést, hogy

öt főiskolai hallgató teljes menzai dijának fedezését vállalta magára.

A követésre méltó elhatározást a Menza kitünő felügyelő professzora, *Láng* Nándor dr most a következő levélben köszönte meg:

A Debreceni Egyetem Diákasztal (Mensa Academica) felügyelő bizottsága folyó évi január hó 28-án tartott rendes ülésén örömmel vette tudomásul az *Ébredő Magyarok Egyesülete* debreceni csoportjának azon elhatározását, hogy az 1925/26 tanév II-ik felében, öt jó magaviseletü, szorgalmas, jó előmenetelt tanusitó, menekült egyetemi hallgatónak a Mensa Academicán való ellátási költségeit fedezni fogja. A felügyelő bizottság az Éme debreceni csoportjának ezen hazafias és követésreméltó áldozatkészségéért ez uton is elismerését és őszinte köszönetét nyilvánitja. Dr *Láng* Nándor s. k., egyetemi ny. r. tanár, fel. biz. elnök.

A Hittanszaki Önképző Társulat vallásos délutánja

A gályarabok megszabadulásának 250 éves évfordulóján 16 ünnepély a város különböző iskoláiban

(*A Hajduföld tudósitójától.*) Debrecen s különösen a Hittanszaki Önképzőkör Társulat mindig első volt a reformáció és a vele kapcsolatos események megünneplésén. A gályarabok megszabadulásának 250 éves évfordulóját is nagy arányokban ünnepli meg a Társulat. A város 16 elemi iskolájában lesz február 11. és 12-én vallásos délután keretében emlékünnepély. Ezeken az ünnepélyeken a theologus ifjuság mellett résztvesz a Tanitóképezde agilis növendégseregе is. Mint ahogy azelőtt 250 évvel a lelkészek és tanitók együtt ették a gályarabság keserü kenyerét, ugy ma is a theologus és tanitóképezdész testvérkezet nyujt dicső hitvallóiknak megünneplésére. Ezeken az ünnepélyeken kötelessége minden protestáns embernek a megjelenés, hiszen amit a dicső elődöknek hálaként adhatunk, nem lehet más, csak az emlékezés.

Az ünnepély müsora:

február 11-én

délután 3 órakor Nyilastelep. Beszédet tart Magyar Bertalan, szaval Kiss Tihamér, hegedüszóló: Dezső László. Homokkert. Beszédet tart Magyar Bertalan, szaval Tóth István, hegedüszóló Turóczy László. Csapókert. Beszédet tart Módis László, szaval Sipos Károly, hegedüszóló Kardos Lajos. Teleki-u. iskolában beszédet tart Madár István, szaval Berta Ferenc, hegedüszóló Biró László. Pacsirta-u. iskolában beszédet tart Szakolczay Bertalan, szaval Szabó Imre, énekszóló Fehér János. Eötvös-u. iskolában beszédet tart Török István, szaval Baka János, hegedüszóló Turi Bernáth. Jókai-u. iskolában beszédet tart Nagy Zoltán, szaval Karajcs Gyula, hegedüszóló Veres László. Ispotály-u. iskolában beszédet tart Hegedüs Kálmán, szaval Nagy Béla, Juhász Miklós, szólóének Sütő Zoltán.

Február 12-én

délután 3 órakor vallásos ünnepély lesz a következő iskolákban: Csapó-utca 46., Kossuth-utca 52., Rakovszky utca, Füvészkert-utca 2., Kálvin-tér 7., Vigkedvü Mihály-u., Mester-u. 22, szám. Beléptidij nincs.

Előadás a debreceni ref. egyház jövőjéről

(*A Hajduföld tudósitóját.*) A debreceni *Kálvinisták Templomegyesülete* ma más hivatást tölt be, mint megalakulása első idején. Az egyesület a debreceni ref. egyház hivatalos belmissziói szerve lett, amely ma már kizárólag a hitélet élesztésével foglalkozik. A Templomegyesület ebben az uj formájában tervbe vette, hogy a Kollégium disztermében minden pénteken délután nagyobb nyilvános előadást rendez.

Az első ilyen előadást *Ferenczy* Gyula ny. egyetemi tanár tartotta meg

„A debreceni egyház jövője"

cimen és a debreceni egyház fejlődésének egyetlen lehetőségét tárta fel. Tudniillik ennek a menstre egyháznak külön egyházközségekbe kell szervezkedni. A jelenlegi egyházból husz kis egyházközség is kitelne s ilyen módon sokkal intenzivebbé lehetne tenni. — Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a 7 lelkész mind a 70.000 reformátusnak lelkipásztora. Már pedig — mint az előadó mondotta — a parcellákra osztott földöt jobban lehet müvelni.

Előadása második részében arról beszélt *Ferenczy*, hogy a magyar reformátusságnak balkáni missziót kellene kezdeni, mert a gyakorlat azt igazolja, hogy a külmissziót végező népek belélete megerősödik.

Valódi porosz szén
85 ezer koronától
házhoz szállitva és száraz tüzifa apritva is beszerezhető
Gabányi-féle telepen
Csapó-utca 28 cégtől. — Láng Miklós.
Telefon 4—49

Ha venni, vagy eladni akar, ha állást keres, a HAJDUFÖLD hirdetéseinek biztos az eredmény.

Óriási arányokban fejlődik Hajduszoboszló városa

Eredményes küzdelem az analfabétizmus ellen Nagyarányu kulturális és művészeti előrehaladás Erdős Kálmán polgármester nyilatkozik a Hajdufőldnek

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) A Debrecentől alig 20 kilométerre fekvő, mintegy 18 ezer lelket számláló Hajduszoboszló rendezett tanácsu város, *Bocskay* István zászlójának őrsője, az utóbbi évtized alatt a visszafejlődés képét mutatta. Az ugyan könnyen magyarázható, mert közel lévén Debrecenhez, az valósággal magába szivta.

Az állam által rendezett kutatásokat azonban, amikor olajat és gázt keresve, Európa legnagyobb hőfoku forrására bukkantak, egyszerre megváltozott a város képe és Hajduszoboszló városa a forrásával az egész ország érdeklődésének középpontja lett.

Munkatársunk felkereste dr *Erdős* Kálmánt, a város agilis polgármesterét, aki a város fejlesztésére vonatozólag a következőket volt szives nyilatkozni:

— Hajduszoboszló város kőlsejére nézve a falu képét szolgáltatja s a lakosságát jellemző konzervativ, maradi felfogás miatt évtizedeken át a fejlődésnek parányi nyoma sem volt található.

A háboru, az abban résztvevőknek uj perspektivákat nyitott s az addig a határt át nem lépő lakosság a látottak és hallottak alapján támasztott igényei idegenben megnövekedve, most már itthon is kielégiteni óhajtaná.

Kulturalis téren bizonyos visszafejlődés konstatalható.

Erre igen jó példa, hogy *a gimnáziumot polgári iskolává fejlesztették vissza.* Azonban polgári iskolája *igen jó nivón áll* és a háboru után ugy a helybeli, mint idegen növendékek által látogatott. A háboru után indult meg az akció a *leanypolgári iskola létesitésé e.* Minthogy az állam az iskola terheinek viselésére nem vállalkozott, a közönség a nagy terhekkel járó intézmény létesitésébe nem ment bele s csak miután a szülők a közgyülés tagjait sorra járva, külön-külön kérték a hozzájárulást, *sikerült a polgári leányiskola létesitése,* amelynek

kivitelében nagy szerepe van Demjén Ferenc ref. lelkésznek,

aki fáradságot nem ismerő buzgalommal dolgozott ez irányban. Elemi iskoláink, melyek részint református, részint r. kath. jellegüek, a velük szemben támasztott követeléseknek megfelelnek.

A tanyai iskolák felállitása már az idén megkezdődik.

Hat iskola felállitására van kötelezve a város *melyek közül kettőt még ez évben megépittet.*

Az *analfabetizmus elleni küzdelem* folyik s azok száma örvendetesen fogy, az *iskolán kivüli népmüvelés* cimén tartott előadások — melyeket az intelligencia is látogat — közönség érdeklődésének tárgya, amit szépen bizonyit a sokszor zsufolt terem.

Szinházunk nincs. Olykor-olykor keres meg minket egy egy vándor társulat s azok bizony letörve távoznak. Ennek oka abban rejlik, hogy a középosztály igényeit nem elégiti ki, akik különben vagy Debrecenbe, vagy Budapestre mennek szinházi előadás végett. A gazdaközönség ebben az irányban egyáltalában nem érdeklődik. Van egy mozink is, ahol néha mükedvelő-előadásokat rendeznek.

A helybeli malom privát egyéneknek ad villamosáramot. Utcai közvilágitás a vasutnál alkalmazásban levő *„Lux"* lámpákkal oldottam meg. A forgalmasabb helyeken és a vasuthoz vezető utcán helyezve el összesen

22 drb 600 gyertyafény erős ivlámpát.

A villanyvilágitás kérdése a városunk határában talált hőforrással kapcsolódik. A kutból nevezetesen naponként mintegy 5000 köbméter földgáz tör elő, mely, mint energia, elegendő a város egész területe, valamint lakossága és egy pár közelfekvő község villamos világitásának megvalósitásához.

Vizvezeték nincs. A lakosság a város különböző részein furott

artézi kutakból nyert állandóan folyó egészséges vizet használja.

Csatornázás, valamint utburkolás nincs.

Járdahálózat avult és tarthatatlan állapotban van. Ennek használhatatlan voltát nehezményezi a lakosság leginkább. A külföldi kölcsönünkből egyébként egyrészt a járdahálózat létesitésére forditunk, azután pedig

évenként programmot fog képezni a járdahálózat kiépitése.

Uj középületünk a kir. járásbiróság, mely 1925-ben készült.

Orvosunk van nyolcs. *Kórházunk nincs!*

A mezőgazdasági viszonyok kielégitőknek mondhatók.

A birtok elosztás egészséges, éppen azért a földbirtok rendezés egynehány háborus zsidó birtokra terjed ki csupán.

Társadalmi téren s különböző egyesületek a nehéz gazdasági helyzet miatt müködés képtelenek. „ÉME" nálunk nincs. A MANSz müködését felfüggesztette Van egy uri-kaszinó és több olvasókör, melyeknek könyvtáruk is van.

Igy fest az a város, melyet

a természet nem régen egy hatalmas, nagy kinccsel ajándékozott meg.

Az egész város lakosságát bizonyos ideges izgalom tölti el a hőforrás mikénti kihasználását kombinálgatva s a város tanácsa nyugodt, higgadt tanácskozásai közepette megfelelő szakértő bevonásával készül a különböző irányu programok megvalósitására.

Első pont a villanyvilágitás kérdésének megoldása,

azután jön a fürdő. A forrás vizében rejlő gyógysók kitermelése, a viznek pelackokban való forgalombahozatala stb. Mindezek létesitéséhez azonban idő és pénz kell.

RISKÓ BÉLA
női divatterme
FERENC JÓZSEF-UT 26. SZÁM
Árait a viszonyokhoz képest mérsékelte

VAKOLO KANÁLLAL

Javaslat a magyar irodalom betiltására

Az egész irodalomtörténet hemzseg a reakciós tendenciáktól

A magyar irodalomtörténet nagyjai, akik fizikai okokból nem olvashatták Móricz Pál: „M gyar siratő" cimü könyvét, azzal a könnyelmü kéréssel fordultak illetékes köreinkhez, hogy müveikből 20—20 példányt iskolai jutalmazások céljaira forditthassanak. Szerkesztőségünk felsőbb utasitásra átvizsgálta e költői alkotásokat és a nagylelkü ajánlatokat a következő birálat kiséretében kénytelen visszautasitani.

Válasz korunk nagyjaihoz

Liberális részről gyenge oldalvágásban részesitett mükritikusunk maga is átlátta azokat a tendenciózus beállitásokat, melyek a pályamüvekben megnyilatkoznak és ezért javasolja, hogy serdülő ifjuságunk olvasmányai közül alábbi irók és müveik helyeztessenek indexre:

— **Petőfi Sándor.** Irredenta költő. Versei sértik a felekezeti békét és veszélyeztetik városunk nyugalmát. *„Lement a nap, de csillagok nem jöttenek"* kezdetü költeménye nyilvánvalóan a *sábesz* késlekedésére utal. Másik verse: *Egy telem Debrecenben, a Jomkipour* (hosszunapi bőjt) vallási méltóságát érinti gunyosan:

„Pápista nem vagyok és mégis
Voltak böjtjeim, pedig nagyok."

E zsidózásoktól eltekintve többizben foglalkozik városunk közállapotjaival is: „Sötét a város, ráfeküdt az éj." „Olyan tekete a világ, mint a kibélelt lelkiismeret."

„Helység kalapácsa" c. költeménye nyilván a szabadkőmives uralomra céloz, nem is beszélve a *Füstbe ment terv*ről, mely már 90 év előtt megjósolta a Déri-muzeum felépitését.

— **Arany János.** Halála után elkövette azt a gondatlanságot, hogy nem tiltakozott a reakciós *Arany János Társaság* müködése ellen. „Toldi" c. költői elbeszélésének egyik kitétele:

Rémlik, mintha látnám termetes növését...
— — — — — — — —
Hallanám dübörgő hangjait szavának...

annak a jezsuita szellemnek eklatáns megnyilatkozása, mely a Szent Anna utca feketelelkü sikátoráról intézi támadásait.

— **Berzsenyi Dániel.** Ébredő költő. Egyes kifejezéseij mint pl. *„aether Uránjai"* és *„büszke Apolló"*, arra engednek következtetni, hogy ez a kurzus férfi már száz évvel ezelőtt propagandát fejtett ki a debreceni mozik érdekében.

— **Himfy.** Antiszemita romantikus. Világnézetét hiven tükrözik e sorok:

Körülvett im már a frank had,
Már fenyeget a halál.

Nyilván Debrecen kereskedelmi életének gyors elzsidósodására és az abban rejlő keresztyénveszedelemre céloz, amikor a frankokat emlegeti.

— **Jókai Mór.** Regénycimei sértik a felekezeti érzékenységet. Az *„Uj földesur"* célzás lehet akármelyik virilisünkre, *„Rab Rábi"* elnevezését pedig könnyen magára vehetné a Friedlender dinasztia. Leghiresebb románja, az *Eppur si Muove* félreértetlenül utal a *Magyar Országos Véderő Egyesület* folytonos mozgására.

— **Vörösmarthy Mihály.** *Salamon* cimü versének izraelita-vonatkozása és egyik költeményének az a célzása, hogy bizonyos körök *eljátszották már kisded játukukat*, sőt mitöbb: *hamar játszották el:* határozottan destruktiv tendenciára vallanak. Bordala, mely a hivatalos szabadkömives orgánum betiltását sürgeti, *(„Igyál a Világ örökké nem áll")*, minden jóérzésü szabadgondolkozó jogos felháborodását fölkeltheti.

— **Madách Imre.** Fajvédő drámairó, *Ember tragédiája* c. pályamunkája csak ugy hemzseg a kurzus-frázisoktól.

„Ki mondja meg, kinek van igaza?
Azoknak-é, kik az életbe lépnek
Az *ébredő erő* önérzetével?"

A fehér terror másik veszedelmes képviselöle:

— **Bajza József.** Közismert propaganda-verse igy kezdődik:

„Ébredj, nagy álmaidból,
Ébredj, Árpád fia!"

Nem kevésbé veszedelmes *Csokonai Vitéz* Mihály, akinek két sora ébredő gondolatvilágáról tanuskodik:

„Itt tanulom rejtek érdememmel
Ébreszgetni lelkemet."

— **Zrinyi Miklós.** Ez a konzervativ főur *„Szigeti* veszedelem" cimen egy müéposzt irt, melyben a tiszántuli hirlapirodalomra burkolt célzások találhatók. *(Rodáció Szigetiana.)* Müvében bizonyos tendenciák Zrinyinek a liberálizmus elleni kirohanásairól tanuskodnak:

„Szép keresztény hitet lábok alá
nyomtak,
Gyönyörködnek különb-különb
vallásoknak."

— **Ady Endre.** *„Jött-ment"* debreceni költő, aki Basahalmát a *maradandóság városának* nevezte. Semmiképen sem érdemli meg, hogy könyveit iskolai jutalmazásokra forditsák, ugyanis ő maga irta a következő sorokat:

„Sem *utódja*, sem boldog *őse*,
Sem *rokona*, sem *ismerőse*
Nem vagyok senkinek."

Már pedig, akinek Debrecenben *rokonai* vagy *ismerősei* nincsenek, az ne tartson számot a népszerüségre.

Ezek után tisztelettel javasoljuk, hogy az egész irodalom helyeztessék indexre, sőt az irodalomtörténet is, ami annál könnyebb lesz, mert ebbeli szándékunkat nemcsak a félhivatalos körök, de az egész tanulóifjuság is közlelkesedéssel fogja pártfogolni.

LISZTIUS.

A pápa segélye az árvizkárosultaknak

(*A Hajdufőld tudósitójától.*) XI. Pius pápa 100,000 lirát küldött a békésmegyei árvizkárosultak felsegélyezésére, melyet *Orsenigo* Caesare pápai nuncius azzal a pápai meghagyással adott át dr *Lindenberger* János pápai prelátus, prépost-plébánosnak, hogy

felekezeti különbség nélkül

ossza szét a magyar árvizkarosultak között. Mint a *Hajdufőld* értesül, dr Lindenberger János már a napokban Gyulavariba utazik, hogy a pápa nemeslelkü adományát személyesen adja át a kárt szenvedett magyar lakosoknak.

Németh Mária ma este hangversenyez a Bikában!
Jegyek esti pénztárnál.

Két ember lelte halálát egy hajduhadházi sárkunyhó romjai között

Egy 18 hónapos gyermek csodálatos megmenekülése — apja élete árán

(A Hajduföld tudósitójától.) A napokban történt, hogy Hajduhadházon este 10 órakor egy düledező sárkunyhó összedőlt és a benne lakó *Fekete* Gábor földmüvest fiatal feleségével együtt maga alá temette.

A szerencsétlenségről azonnal jelentést tettek Debrecenbe, ahonnan dr *Preineszberger* Jenő, a központi vizsgálóbiróság vezetője Hajduhadházra utazott a szerencsétlenség színhelyére, hogy megindítsa a vizsgálatot.

Ennek eredményeképen megállapitották, hogy a sárkunyhó azért omlott össze, mert a téglaalapozás teljesen hiányzott s az utóbbi időkben napokon át tartó esőzések annyira alámosták a védtelen falakat, hogy azoknak összedőlése

már kikerülhetetlen volt.

Fekete Gábor földmüves, aki feleségével és 18 hónapos gyermekével lakott a kunyhóban, szerdán este 10 órakor észrevette, hogy a falak veszedelmesen meghajolnak s az összedőlés minden pillanatban bekövetkezhet. Hirtelen ölbekapta a kis gyereket és felébresztve alvó feleségét, ki akart futni az ajtón.

A felesége is hirtelen kiugrott az ágyból, de már egy lépést sem tudott tenni, mert a kunyhó fala ebben a pillanatban óriási robajjal összedőlt és a hatalmas földtömeg

a szerencsétlen asszonyra esett, aki szörnyethalt.

De nem kerülhette el szerencsétlen sorsát Fekete Gábor sem. — Alig jutott el az ajtóhoz s már épen ki akarta nyitni, amikor iszonyu dübörgéssel az egész kunyhó összeomlott és a romok csaknem teljesen betemették Fekete Gábort, aki a 18 hónapos gyermekét magasan a feje fölött tartotta s igy megmentette annak életét. Ő maga azonban a romok között lelte halálát, amelyek alól az elősiető szomszédok már csak a szerencsétlen ember

holttestét áshatták ki.

Preineszberger vizsgálóbiró megindította a nyomozást annak megállapitására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel vagy egyáltalában terhel-e valakit felelősség.

Ahol a zsidófaj uralkodik

Képek a szovjetoroszországi pokolból

(A Hajduföld tudósitójától.) Nemrégiben a *Hajduföld* munkatársának egy Oroszországból érkezett személyiség információi alapján alkalma volt beszámolni arról a borzalmas helyzetről, melyet a szovjet zsidó vezetői teremtettek a szerencsétlen orosz földön. — Informátorunk az előző cikkben közölteken kivül még érdekes dolgot mondott el a szovjetpokolról.

Állanak a gyárak, elpusztult a kisipar

— Szovjetoroszországban a gyárak és mühelyek legnagyobb része még ma is áll, mindössze 20%-a müködik. Összes hasonnemü iparágak trösztökbe vannak egyesitve. Ritka az, hogy egyes ipari vállalatok háboru előtti termelés szinvonalát érték volna el. A moszkvai *Ámo* automobilgyár például a mult évben összesen 3 kocsit állitott elő. A bányaipar csak aranytermeléssel foglalkozik s ezen üzemek Szibériában teljes müködésben vannak. A kaukázusi olajtermelés a békebelinek 50%-a. *A nemzeti termelés a kisipar összes ágaiban mondhatni megszünt.* Vidéken csak a legsilányabb import árut kaphatni. Moszkvában azonban *megfizethetetlen és elsőrendü luxus kapható.* Ezek megvásárlása csak a népbiztosok és a gazdag zsidók privilégiuma.

Haldoklik az orosz mezőgazdaság

A propaganda azonban gondoskodik, hogy a szovjet áldásait kürtölje széjjel a világban. Igy a földnek felosztását a szegények között állandóan hangoztatja a szovjetkormány. Tény, hogy nemcsak a föld tulajdonjoga változatlanul az államot illeti, hanem az is, hogy a földet a parasztnak meg kell müvelnie, de oly magas adókulcs mellett, hogy az egész jövedelem feleméstődik. Legsulyosabb adónem az u. n. *prodnalog*. Ez természetbeni adó, mely az összes mezőgazdasági cikkre kiterjed, egészen a tojásig és a sajtig. E termékek egy része arányosan szolgáltatandó be mindenki által — ellenérték nélkül. A nagykoru fiu pl. nem örökölhet az apjától és nem is maradhat vele együtt, hanem földkiutalásban részesül. Az uj birtok legtöbbször más kormányzóság területén van, esetleg több 100 km. távolságban a szülői háztól. E rendszer a kommunista államelv ördögi tényeinek megvalósitása:

elszakitják egymástól a családtagokat.

Azoknak nem áll módjukban egymással érintkezni. Elhidegülnek egymástól. Az ellenforradalmak szempontjából is értékes a szovjetpolitika e fázisa. Messze vidéken egymástól idegen és egymásközt kevert elem lakik. A bizalmatlan orosz paraszt nehezen asszimilálódik és bizalmatlan. Igy tehát nem is fog érintkezést keresni oly tettek keresztülvitele céljából, amelyek még ha csak tervek is, nyilvánosságra jutva, fejébe kerülhetnek.

A régi nagybirtokot nem osztották fel a parasztok között,

Állami funkcionáriusok között sajátitották ki őket mezőgazdasági kisérleti állomások cime alatt.

Pusztul az orosz nép

A békebeli őstermelés 300 millió puddal, vagyis több mint 45 százalékkal csökkent. Egyes termelési ágakban, például a dohánynál, cukorrépánál 80 százalék csökkenés mutatkozik.

Az ilyen kedvezőtlen gazdasági viszonyok folytán nem maradhatott el a népesség csökkenése sem. Ezen csökkenés a forradalom után kezdődött és azóta állandó ütemben halad. A békeévekben az orosz évi népszaporulat átlag 3.000.000 volt. — E szaporodás teljesen megszünt, amennyiben a háboru után 30.000.000 lélek szenvedett éhhalált. Egyedül az 1921. éviéhinség idejében 7.000000 ember vesztette életét.

Bün, erkölcstelenség mindenfelé

Az egyház üldözésének megvan a maga eredménye. — A vallásosság messzemenőleg visszaszorul. Csak a régi generációk és a mezőgazdasági osztály ápolják a vallásos érzületet. Feltünő a *városi fiatalság teljes közömbössége e tekintetben.* Tradiciókat és régi nemzeti szokásokat elejtettek. A fiatalság kommunizálására állami külön propaganda osztályok *terjesztik a keresztényellenességet és tudományos korrupciót.* — Vallási ceremóniák, misék és templomok látogatása azonnal repressáliákkal jár. Például az ifjuságot büntetésből az egyetemekről kizárják. Állami alkalmazottakat elbocsátanak. A bünök rendszeres terjesztése már az elemi iskolákban történik. Egész Oroszország szociális életében óriási kihatással lesz

a városi fiatal leányok erkölcstelensége.

A nyilvános erkölcstelenségnek és a bünnek minden megnyilatkozása napirenden van. 11 és 12 éves gyermekek fekszenek fertőző vérbajokban oly bünök után, melyek a legrafináltabb öreget is megszégyenitek. Mindezek melegágyai az utca. Kémkedés, rágalmazás napirenden van. A szovjet óriási összegeket fizet az agent provokatőröknek ocsmányságokért, melyeket ártatlan oroszokról szállitanak. *Ezek dacára Moszkvában több titkos antibolsevista szervezet müködik.*

Csavargó cipészsegéd, aki házassági igéretekből él

Házasságszédelgő katonaszökevény, aki lopásra veszi rá menyasszonyát

(A Hajduföld tudósitójától.) Legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy *Paál* Mária cselédleányt, aki budapesti gazdájától egy millió koronát lopott és Debrecen felé vette utját, a rendőrség pár órával megérkezése után a Royal-szállodában letartóztatott. Paál kihallgatása alkalmával azt adta elő, hogy egy fiatalember után jött, aki

házasságot igért neki.

A tegnapi nap folyamán a rendőrség előállitott egy *Nyiri* Mária nevü hajdudorogi illetőségü cselédet is, akinek kihallgatása után kitünt, hogy az a fiatalember, akit Paál keres, épen Nyirivel szökött meg pár nappal ezelőtt Budapestről.

László Sándor, azilletö facér cipészsegéd, több mint 3 hónapja állás nélkül csavarog és a cselédeknek házasságot igérve,

azokkal tartatja ki magát.

Nyiri Mária, akivel együtt jött Debrecenbe, szintén Budapesten szolgált *Engel* Gyula Klauzál-utca 23. szám alatti lakosnál, ahonnan bucsu nélkül távozva, elhozott magával egy ágytakarót, 12 darab törülközőt és egy lepedőt. A lopott tárgyakat Nyiri Mária átadta Lászlónak, aki volt lakásadójával értékesitette azokat. László egyébként

oláh katonaszökevény,

6 hónapig szolgált az oláh hadseregben, majd megunva ott a dolgot, átjött Magyarországra.

Itt azonban még a honosságát sem szerezte meg és mint alkalmatlan idegent, büntetésének kitöltése után, melyet orgazdaság vétsége miatt rónak ki rá, kitoloncolják az országból és átadják az oláhoknak.

Impozáns középület lesz a Dóczy-intézet uj palotája

Nagyszabásu tervek az igazgató-tanács előtt - Öt milliárdba kerül az épitkezés

(A Hajduföld tudósitójától.) A református leánynevelő intézet igazgató-tanácsa pénteken délután 5 órakor a Dóczy-intézet igazgatói szobájában *Szele* György lelkészelnök elnöklete alatt tartotta ülését, amelyen számos nagyjelentőségü kérdés került megtárgyalás alá. Ezek között legfontosabb volt a Dóczy intézet kibővitésének a kérdése.

Ismeretes, hogy az első tervek szerint az intézet hatalmas udvarának hátsó részén épitették volna a gyönyörü uj épületet s ebben helyezték volna el az épület valamelyik tagozatát, hogy igy a jelenlegi épület tulzsufoltságát megszüntessék. Ezt a tervet azonban a pénteki ülésen elejtették, mert az udvar mély fekvése miatt az épület csatornázása rendkivüli nehézségeket okozott volna. A debreceni református közönség körében egyébként is mind erősebben nyilvánul meg az az óhaj, hogy

az uj épitkezés a fronton történjék.

A *Tóth és Sebestyén* cég erre vonatkozólag már készitett is egy vázlattervet, amely a frontális épitkezés módját tünteti fel. A terv szerint a jelenlegi épületre még egy emeletet huznának s a két oldalon levő telkekre egy-egy szárnyat épitenének, ugy hogy az épület egy egységes hatásu hatalmas nagy palota képét mutatná. A terv megvalósitása teljesen segitene a zsufoltság megszüntetésén. Minden tagozatnak meg lenne a maga külön előadóterme, szertára, tanári szobája stb. Emellett a régi épületen is kisebb átalakitásokat fognak végezni. Igy például a régi tört vonalu folyosó teljesen egyenes lenne és összeköttetést kapna a két uj szárnnyal is.

A Tóth és Sebestyén cég hozzávetőleges számitásai szerint a frontális épitkezés sem kerülne többe mint

5—5 és fél milliárdba

s lehet hogy ez az összeg pár száz millióval csökken vagy emelkedik még a munka kiirásánál.

Az igazgató-tanács egyhangul g magáéva tette a tervet és áttette a presbiteriumhoz azzal a javaslattal, hogy az uj épitkezés megoldása ennek alapján történjék.

A Tisza István-társaság ülése

(A Hajduföld tudósitójától.) A debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya február 9-én, kedden délután 5 órakor a református kollégium disztermében tartja meg XIX. felolvasó ülését, melynek tárgya: *Révész* Imre r. tag előadása *Révész Imre debreceni lelkipásztor emlékezete* cimen.

KÖNYVESHÁZ

A debreceni református Kollégium tanárai és kiváló növendékei 1549-1925

Irta és összeállitotta S. Szabó József, a Kollégium gimnáziumának igazgatója. Debrecen, 1926. 112. lap

Az elmult évtized tönkretette az ezeréves Magyarországot a maga egészében, de alapjában megrázta sok-sok virágzó intézményét is. Ezek között a debreceni református Kollégium is sulyos anyagi válságba jutott, ugy, hogy olykor-olykor még fennmaradásának a lehetősége is — legalább pillanatokig — kérdésesnek mutatkozott. Pedig éreztük mindnyájan, akár voltunk növendékei, akár nem, akár református hitet vallunk, akár nem, hogy ez iskola nem hiába érdemelte ki világszerte az ő hirességét és igy tejes erejü továbbmüködése nélkülözhetetlen a magyarság életében. Tudni azonban ezt az igazságot, történeti adatokkal megvilágitva, számtalan ténnyel és érvvel alátámasztottan megérteni csak akkor fogjuk a maga valóságában, ha a fenti hét ives munkát, amely éppen most jelent meg a debreceni könyvpiacon, figyelmesen és gondosan átolvassuk.

A református főgimnázium kiváló igazgatójának, ki jeles tanár és pedagodus, csupa szeretetember, de mint iró, mint a tollnak munkása, a legkitünőbbek közt foglal helyet, csak hálával tartozhatunk azon elhatározásáért, hogy ezt a munkát megirta. És pedig megirta törékeny testtel, mint a debreceni református főgimnázium igazgatója. Mi, ez intézet munkásai, „mamuthiskolának" szoktuk nevezni magunk közt a gimnáziumunkat, mert oly nagy benne a növendékek száma és annyira tulzsufoltak az egyes osztályok. Egy ilyen iskola vezetése, irányitása annyi gondot kiván, annyi munkát igényel, annyi erőt felemészt, hogy nem is elég rá egy egész ember sem. De S. Szabó József birja ezt a megfeszitett, fáradságos munkát, sőt csudálatosképpen mióta igazgató, irói készsége sem lankad, és most már egy-két év alatt a második nevezetes müvét bocsátja nyilvánosságra: amaz Méliuszról és az akkori Debrecenről szólt, emez pedig az öreg kollégiumnak emelt magasztaló emléket.

Ez a mostani müve különben is rengeteg kutatást igényelt. A gondolat már 1908 ban felmerült benne és majdnem két évtized munkássága gyanánt itt van előttünk az eredmény. A történeti müvek értékelésénél két fontos szempont kiván különösebb figyelmet: hogyan tanulmányozta a szerző a forrásokat és hogyan dolgozta fel azokat? Az első kérdésre a válasz ez: S. Szabó József 16 kéziratban meglevő (kollégiumi, városi levéltár stb.) és 23 nyomtatásban megjelent müvet buvárkodott keresztül, amelyek némelyike egy egy hatalmas, többszázoldalas kötet; ezenkivül szerényen emliti meg a források harmadik csoportját „volt kollégiumi növendékek szives közlései", de hogy épen ez mennyi utánjárásba, kérdezősködésbe, levelezésbe került, arról hallgat. A második kérdésre a felelet egy kissé hosszabb. A beszerzett rengeteg adatot két nagy csoportra tagolja: a kollégium összes tanárai alkotják az egyiket és a kiválóbb növendékek a másikat s mindkét csoportot azután századok szerint alosztályokba sorolja, ugyhogy az egésznek áttekinthetősége és kezelhetősége rendkivül egyszerű és világos. Szóval ugy a források felkutatása, mint a nyert adatok feldolgozása tekintetében elsőrangu munkát végzett a tudós szerző s ezt annál inkább elmondhatjuk róla, mivel müve valósággal uttörő jellegü.

Azonban Achillesnek is megvolt a maga sebezhető sarka és talán e münek is van olyan felületi pontja, ahol esetleg támadni lehet, vagy legalább is fogyatkozást foghat rá valaki. 400 esztendő összes növendékeit nem sorolhatta fel a szerző, mert ez rengeteg kiadási költségbe került volna, hanem felállitott egy zsinórmértéket és aszerint válogatta ki a közlendő egyéneket. Ha tudjuk azt, hogy körülbelül 90.000 növendék neve ismeretes a fenmaradt seriesekből és hogy ebből mintegy 1600 legkiválóbb nevet szemelt ki a szerző, akkor elképzelhetjük, hogy ezen a ponton, ha épen akar valaki, találhat kifogásolni valót. De én igazat adok az irónak: „megtörténhetik, hogy értékelésünk itt-ott s egyben-másban nem megfelelő, de egészben véve, azt hisszük, a valóságot tünteti fel." Ugyanezt vallom én is alaposan áttanulmányozva e munkát. S ha volnának hibák, mulasztások, akkor erre nem mondható más, mint a szerző következő nyilatkozata: „Mi megkezdtük a munkát s majd folytathatják, kiegészithetik, javithatják, tökéletesithetik idővel mások."

Egészben véve hát nagyon érdemes, nagyon becses, kiváló munka ez, amely kell, hogy kollegiumunk minden volt növendéke könyvtárában ott legyen. *)

S az öreg alma mater, a vén kollegium! „Közel hétezer drágakőtől csillogó, felséges diadémot kapott a csaknem 400 esztendős, öreg kollégium a maga homlokára". Egy magyar iskola sem dicsekedhetik hasonlóval, És milyen nevek: Horthy Miklós, Arany János, Tisza Kálmán és István, Dégenfeld Ottó, Révész Bálint stb, stb. Egész légiója a magyar politikai, irodalmi, müvészeti élet kitünőségeinek. Hiszen 73 püspököt, 9 egyházkerületi főgondnokot, 30 M. Tudományos Akadémia-i tagot nevelt és adott ez az intézmény a magyar nemzetnek. S mégis jöhetett idő, amikor ezek az ősi fundamentumok is megrendültek!? Valóban össze kell fognunk és meg kell „alkotnunk a volt kollégiumi tanulók országos szövetségét, hogy az öreg alma matert áldozni is kész ragaszkodásukkal és szeretetükkel állandóan körülöleljük, hálánkat iránta mindenkor kimutassuk és szellemét magunkban éltünk végéig megőrizzük". Ez a felvetett eszméje S. Szabó József igazgatónak megvalósitásra érdemes és szükséges is. Legszebb jutalmát e munka megirásáért — erről meg vagyok győződve — akkor kapná meg, ha az általa kimondott ige testet öltene. **Dr Bessenyei Lajos.**

*) A mű a könyvkereskedésekben 40.000, a szerzőnél 35.000 K.-ért kapható és a tiszta jövedelem a kollegium javára szolgál.

Ajtay Miklós: Esztétikai imperializmus

(Paris, Les presses universitaires de France, 1925. Az Uj Élet Könyvei 1. szám)

Párisi kiállitásu az előttünk fekvő kis könyv. Füzött, sárga szinü. Első pillantásra azt hinné az ember, hogy francia könyv s ha jobban szemügyre veszi, csodálkozva látja, hogy magyar a szövege. Még mindig bizonyos gyanakodással fog az ember az olvasásához. Valamelyik emigráns könyv jut az eszünkbe. De amint szemünkbe ötlik a szerkesztő neve: *Nagy* Iván, a magyar diákság egyik vezérének a neve, feloldódik minden bizalmatlanságunk.

Párisban élő magyar diákok irodalmi vállalkozást inditottak meg az *Uj Élet Könyvei* cimen. Ennek a beszámoló sorozatnak az első kötete *Ajtay* Miklós munkája: az *Esztétikai imperializmus.*

Őt is, mint a ma problémáin gondolkozó embert főként egy kérdés érdekli, izgatja s erre igyekszik feleletet adni. A kérdés abban csucsosodik ki, hogy mi a kivezető ut Európa szellemi életének mai válságából? Szükre szabott keretek között, amennyire lehet, igyekszik erre a kérdésre feleletet adni. Fájva állapitja meg Európa szellemi életének a csődjét. Szellemiekben mindent kitermelt Európa. A huszadik század sima lap, üres lapjait teleiró kezet vár. Korunk az anyaggá hülő szellem kora. Az európai ember megteremtette a „mechanizmus"-t, vagy ha tetszik s bármilyen fonákul is hangozzék az „amerikánizmus"-t. Megteremtette a gépet, de nem tudott urrá lenni felette. Európa szellemi életét sajátmaga teremtette gépek csikorgó fogaskerekei ölik meg s ebben a nagy felőrlődésben, a mechanizmus folytonos növekedésében egyetlen hang kiáltott memento után: Nietsche. Európa nem ura szellemi életének és igy saját magának életformát nem tud adni s még kevésbé képes arra, hogy a világnak adjon.

Életforma s életritmus adására Kinát és Japánt látja alkalmasnak. Kinát a nagy konzerválót és várakozó. Kina szellemi élete évezredeken át stagnált. Várt idejére. S ugy látszik ideje most következett el. Japán az expanzió világa.. A szellemi élet expanziójáé. Kina megállapodása és mozdulatlansága nem az öregség megrokkanása, hanem a várakozás állapota volt. A Kinában lerakódott életforma továbbadására Japán hivatott, Japánba is eljutott a mechanizmus, csakhogy Japán nem célnak, hanem eszköznek tekinti Európa hatalmas urát. Eszköznek az életforma továbbodásának érdekében. Kinához és Japánhoz tartozik e tekintetben India is. Robindranath Tagore a kinai diákok egyik ülésén hadat izent az ázsiaiak nevében a barbárságnak. S ez a barbárság az Európán elhatalmaskodó mechanizmus. Felszabaditván a lelket, a szellemet s urrá teszi a gépet.

Európának egyetlen utja is csak ez lehet. Lerázni a gépek uralmát s visszahelyezni az emberi szellemet eredeti helyére. Megteremteni a fehér ember életformáját. Az utat megmutatta a sárga és a barna ember.

A fehér ember közös életformája nem jelenti azonban az egyes nemzetek elsikkasztását. Minden egyes nemzetnek hozzá kell járulnia ezen életforma kialakulásához s a fehér ember arcán annál több vonást von meg, minél inkább kifejezi karakterét.

Ez lényegében Ajtay értékes tanulmányának tartalma és iránya.

Reméljük, hogy a magyar diákok Párisban megindult vállalkozásának többi kötetei sem maradnak az első mögött és bizonyságot tesznek a magyar diákság ernyedetlen szorgalmáról. **(le.)**

*

A könyv megrendelhető lapunk utján is. Ára 21.000 ko ona.

—

E. R. Curtius: Az uj Franciaország irodalmi uttöről. A legujabb francia irodalomról, amelynek eseményei pedig bizvást érdeklik közönségünket, mindaddig nem jelent meg nálunk összefoglaló könyv. *E. R. Curtius*, a francia lélek e legmélyebb megértője, s német létére, a francia szellem leglelkesebb propagátora, irta meg a könyvet, amely először igazit el a huszadik század francia irodalmának uj izü eseményei között. Nem a megszokott irodalomtörténeti felsorolás az, amit könyvében Curtius ad, de a francia irodalom jelenségein át, rámutat a huszadik század mozgató szellemi erőire. Az uj irodalom irányainak analizisén belül egy-egy iró arcképe a legteljesebben bontakozik elő, s aki a mai Franciaország nálunk még ismeretlen legnagyobbjairól akar tudni, itt határozott képet kap André *Gide*röl, Paul *Claudel*röl, Charles *Péguy*ról, s ugyanakkor megtalálja Romain *Rolland* igazi jelentőségének méltatását is, s olyan formában s azon a költői mélységekkel teli nyelven, amely ezt a jelentős munkát mindenki számára egyformán vonzóvá és érdekessé teszi. A szép könyv az *„Ember és Természet"* sorozatban, *Szerb* Antal és *Kecskeméti* György kitűnő forditásában jelent meg s a *Franklin Társulat* adta ki. Ára 5 pengő: 62.500 K.

SZINHÁZ

Müsor:

Február 7. vasárnap délután: Nagynő, este: Nótáskapitány.

Február 8. hétfő: Nótáskapitány, A) bérlet

Február 9, kedd: Nótáskapitány, D) bérlet

Február 10, szerda: Mienk az éjszaka, B) bérlet

Február 11, csütörtök: Mienk az éjszaka, C) bérlet

Február 12, péntek: Mienk az éjszaka, A) bérlet

Február 13, szombat: Mienk az éjszaka, D) bérlet.

Február 14 től Alexandra

—

— Kubelik János, a világhirü hegedümüvész egyetlen debreceni hangversenye február 14 én, vasárnap este a Bikában. Müsoron: Brahms, Beethoven, Paganini és Kubelik saját szerzeményei. — Jegyek Méliusznál.

Kecskeméti rózsa- és kajszinbarackfát

ooo és mindennemü magas- és középtörzsü ooo

gyümölcsfát, törpe és bokorfát, alakfát, diszfát, sorfát, disz- és fedőcserjét, sövénycsemetét

kifogástalan minőségben és bármily mennyiségben szállit, árjegyzéket kivánatra bérmentve küld a

Kecskeméti Faiskola és Magtermelő R. T. Kecskemét, III. Széchenyi-tér 6

Mozgószínházak közleményei:

Február 7 Vasárnap

Apollo-mozgó

Barbara La Marr és Ramon Novarró az „Ördögtorony" főszerepében. A legerősebben izgató drámák egyikét mutatja be 8 felvonásban a filmkultusz kiváló rendezője, Rex Ingram egy idillikus szerelem keretében. Kisérő „Corvin Hiradó".

Vigszinház-mozgó

Vigszt! A közkedvelt Zoro és Hurunak a legujabb filme „A két molnárlegény". Ez a remekül mulattató film a fővárost megelőzőleg kerül Debrecenben vászonra. A humornak utólérhetetlen fokát adja e müsor, amelynek kiegészitő része „Se pénz, se posztó" amerikai burleszk.

Jönnek: „Az üldözött leány", „Az örvény sodrában" és „Az elkártyázott feleség".

Uránia-mozgó

„A lánglovas" Radius—Paramount attrakció a legérdekesebb vadnyugati történet 7 felvonásban. Elsőrangu felvételek a legszebb lovas bravurokkal. Kisérők: „Kalózok és egyéb csirkefogók" és „A hős vigéc" burleszkek.

Február 8—9. Hétfő—Kedd.

Apolló. Az üldözött leány . . . A titokzatos keletnek egy forró szerelmi regénye meglepő szép felvételekkel 8. felvonásban.

Vigszinház. Közkivánatra! Zoro és Huruval, A két molnárlegény.

Meteor-mozgóban

Vasárnap „A megbánás napja" amerikai Griffith attrakció Ray Griffith főszereplésével. Előadások 3 órától.

TESTEDZÉS

Az MLSz Keletmagyarországi Kerülete

ma délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyülését a városháza kistanácstermében. A közgyülésen a helybeli összes egyesületek résztvesznek, mig a vidékről nem valószinü, hogy minden egyesület bejönne. Ma választják meg a kerület uj elnökét is, Bod Kálmán dr. kir. ügyészségi alelnök személyében, kinek szimpatikus egyéniségét egyöntetü örömmel fogadják az egyesületek. A közgyülés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. A kerületi tanács jelentése. 3. Pénztáros, ellenőr, háznagy és számvizsgálók jelentése. 4. Az uj költségvetés megállapitása. 5. A kerület székhelyének megállapitása. 6. A kerületi tanács javaslatai. 7. Inditványok. 8. Választások, Az uj tisztikar megválasztása előreláthatólag a jelölő bizottság listájának győzelmét hozza s csak annyiban fog megváltozni, hogy a főtitkár nem Tamássy László lesz, akit a jelölő bizottság jelölt, mert nem vállalhatja a tisztséget elfoglaltsága miatt, hanem Tarján Oszkár, akiről igen jó információkat kapott a kerület vezetősége.

—

A tavaszi forduló sorsolása ma d. u. fel 4 órakor lesz a kerület hivatalos helyiségében, melyre a kerület a a társszövetségek vezetőit is meghivja.

A Magyar Athletikai Szövetség keletmagyarországi kerülete február 9 én este 9 órakor az Arany Bika kávéházban tartja első intézőbizottsági ülését. Napirenden a kerület által rendezendő versenyek terminusainak megállapitása, folyó ügyek és a nyári football tilalmi rendelet enyhitését célzó országos vidéki akció megindítása szerepelnek. Az ülés rendkivüli érdekességünek igérkezik.

A HAJDUFÖLD KERESZTREJTVÉNYE

Rovatvezető: L—y—I.

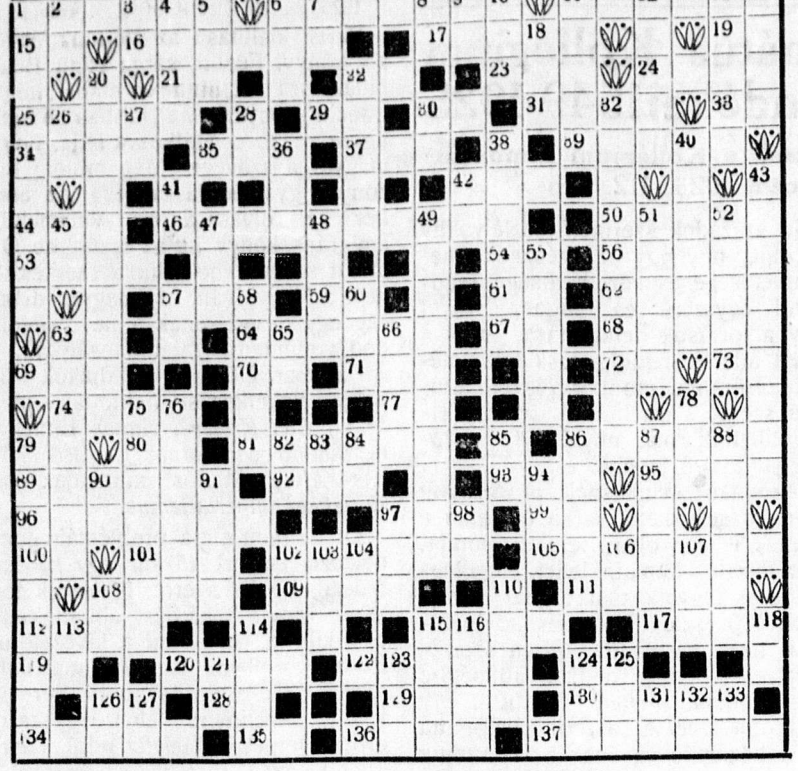

Vizszin es sorok:

1 régi büntető eszköz.
6 njság, amely mindennap megje'enik.
11 becézett női név.
15 forditva háziállat.
16 hivalkodik, dicsekszik.
17 sok házon találod ma ezt az irást.
19 fém.
21 rag.
22 időegység.
23 utánozhatatlan szövőmester.
24 a lecélásre szánt pertést igy is nevezik.
25 hires országgyülés.
29 a késnél igen fontos.
30 mint a 15
31 vé tagunk része, sok nő büszke reá.
33 ge nép esen, jószivü az, aki teszi.
34 egyedül.
35 ezt teszi a ló.
37 ez a férfinál nagyobb.
39 a villamos kocsik hálószobája.
42 ebből áll a mondat.
44 a Hajduföldnek is van.
46 ez csinálja az ujságot.
50 mint a vizszintes 17.
53 főváros.
54 kereskedelmi rövidités.
56 itt sincs, ott sincs.
57 ilyen hal is van.
59 ékezettel „keresztül", forditva megduplázva apa.
61 névmás, többesszámban.
62 ha a végén az „i" betü helyett „a" betüt teszel, modern tánc fonetikusan
63 jószivü teszi.
64 férfinév, ilyen nevü vajda is volt.
67 mutató névmás.
68 ezt élesztgetjük a nagy hidegben.
69 képző.
70 szerszám.
71 ritka férfinév, egy elhunyt pénzember keresztneve.
72 forditva összetett betü.
73 kisgyermek teszi,
74 se apja, se anyja.
77 forditva nem holnap.
79 magá oz szólit.
80 ilyen ispán is ven.
81 népiesen igy nevezik azt, aki gyorsan elillan,
86 a papok derékövét igy nevezik.
89 nehéz nyári munka.
92 a hidnak van.
93 a vasuti menetrendekben található rövidités.
95 nem tavalyi.
96 ékezet né kül a mesterember dolga, az e romlott tárggyal teszi.
97 bódító növény.
99 ez vigyáz a laktanyára.
100 orvosi rendelvényen található rövidités, nem az „Rp".
101 óhajt valamit s ezt mondja is.
102 pusztitó járványos betegség.
105 mindenért számot kell adnia, ha baj van, őt veszik elő.
108 ez az uralom Oroszországban megrendült,
109 vigyáz reá
111 fogház régies neve.
112 északi nemzet, rokonsink.
115 ez folyik a vendéglőben,
117 egy ember élete.
119 fürge erdei vad.
120 a fonás eszköze.
122 kutat.
124 ház állat.
126 kötőszó.
128 gyümölcsből készül.
129 katonai vezényszó a lovasságnál.
130 korán.
134 munka.
135 állóviz.
135 sok ilyen halott volt a háboruban.
137 mindent átnéz tüzetesen.

Függőleges sorok:

1 a savanyitott káposzta egyik elkészitett módjának neve Az ide való egyetem most Csonka-Magyarországon működik.
2 ebbe a világba nem akarnának menni az emberek, (mithologiai).
3 minden tett mozgatója.
4 ez a muzeum sokára lesz meg Debrecenben.
5 menyasszony.
6 tagadó szó.
7 kevés ember teszi.
8 nem fél.
9 mint a függőleges 2.
10 lelki atya
11 diszkertekben látható.
12 katonai müszó, a kézitusa megkezdésére.
13 a hus konzerválásának legfontosabb része.
14 rádió müszó.
18 hangszer.
20 két önálló szóból képzelt szó, kéményeken fészkelő gázló állat,
22 minden embernek kedvez.
26 biztató szócska,
27 az olasz hangskála egyik hangja,
28 bánat,
30 a vadász teszi,
32 nem pogány,
36 az ajtókon van,
38 a női ruhák legdivatosabb része,
40 nem templom, de istentiszteletet tartanak benne,
41 kertész teszi,
42 két egymásután következő mássalhangzó,
43 ez az elv nagyon ingadozó.
45 ékiró teszi,
47 a ló elédele,
48 tőzsdei nyelven bukás,
49 egy felvidéki régi erőd, Zólyom megyében,
51 azzal tör'énik, ki sokat van a napon,
52 város Angliában (fürdőhely, kikötő).
55 igy nevezik a 10,000 koronás állampapirt röviden,
57 háziállat,
58 minden lány szeretné ha sok volna,
60 edény,
63 az okmányon ez a legfontosabb,
65 a szerkesztő teszi,
66 a csepeli rádióállomás teszi,
75 a pápa székhelye,
76 „aláfér' népi sen,
78 pénzügyminiszterünk,
79 a vidék legmagyarabb, legjobb napilapja, melyre mindenkinek elő kell fizetni,
82 téli sport eszköz,
83 megved,
84 tagadó szócska,
85 a leves is ez,
86 hiresek a siámiak,
87 a főpincér más neve,
88 „leszakitott" másként,
90 a pilóta másnevének első két betüje (közhasználatu idegen név),
91 „Sarolta" becézve,
94 régi hoszmérték,
97 a ruha is ez.
98 kicsinyitő rag,
102 kemény anyag, épületeket is emelnek belőle,
103 időmérő,
104 házi szárnyas nevének első két betüje,
106 háziállat,
107 talál,
108 ha a két betü közé i betüt teszel fém, (fonetikusan),
110 a rizs és köles neve,
113 az életnél ez a legfontosabb,
114 a ká tyázók közül csak egy teszi,
115 a vaj egyik fajtája,
116 apa teszi a rosz fiával,
118 ezért gyilkos a gyilkos,
121 a kis gyermek teszi,
123 India egyike,
124 kezéből kiesik,
125 a nők szeretik, ha hallják,
126 még nem halt meg,
127 gyakran használt ásvány,
131 a magyar nyelvben ritkán, a latin nyelvben gyakran használt betü fonetikusan,
132 forditva állóviz,
133 helyhatározói rag,

A keresztrejtvényben két mondat van elrejtve, beküldéskor okvetlenül feltüntetendő. Enélkül a megfejtés nem vesz részt a sorsoláson.

Megfejtési határidő február 12.

A megfejtők között három dijat sorsolunk ki. Kérjük a megfejtőket, hogy a beküldött megfejtés boritékjára feltűnő betükkel irják reá, hogy:

Rejtvény.

Multheti keresztrejtvényünket 187-en küldötték be. Helyesen fejtették meg a következők: Szlávy Babsy, Tiller Emmi, Nagy Mária, Kovács Tibor, Kovács Ferenc, dr Varga Istvánné, Magi László (Hajduböszörmény), Szotyori Nagy Gizi, Szolnoky Irmus (Hajduböszörmény) Haraszthy Gizi, Káposzta Gyuláné, Csuka Erzsébet, Öry Katalin, Liszkai Tibor (Sámson), dr Vajthó Lajosné, nemes Futó Józsefné, Balogh Péter, Soós Irén (Nagyléta), Voith Margit, Dalmi Gyula, Szabó Irénke, Karász Etus, B. Nagy Béla, vitéz Bálint Árpádné, Tremba Matild, Kovássy Irén, Fillesz Eleonóra, Bartha Juci, Hutiray Hajnalka, Szatmáryné Matolcsy Adél, Kertész Béla, Szabó Ilonka, Szabó Iréne. Szalay László, Berkes Margit, Szedlák Alfréd, Végseő Dániel, Sághy J. Mihály, Németh Béla, ifj. Szinay Gyula, Benyáts Mimi, Kovács Rózsika.

Kik nyertek a megfejtők közül?

Sorshuzás utján a következők nyertek:

1 üveg kölnivizet Voith Margit, 1 könyvet Ibrányi Olga, 2 drb páholyjegyet Szabó Irénke (Hadházi-ut 16.)

A nyeremények átvehetők kedden délután 5 és 6 óra között a Hajduföld szerkesztőségében (Ferenc József-ut 59., földszint II. lépcső) a mai napig postára tett értesités felmutatása mellett. Vidékieknek postán elküldjük.

Az alábbi szelvény kivágandó és a megfejtéssel együtt beküldendő.

A Hajdufőld keresztrejtvénye 1926.

4

Beküldte.....

.....

.....(lakhely)

Magyar ember csak magyar lapot olvashat. — Kávéházban borbélynál ujságárusnál követelje a HAJDUFÖLD-et!!

A TŐZSDE

A korona Zürichben: 0·0072.75

Zürichi zárlat

Zürich, február 6.

Budapest 0,0072 75—0,0072·75. Páris 19·45½—19,45 London 25,23½—25·23⅝, New York 518,00—518 00, Brüsszel 28,60—28·60, Milano 20·99—20·99, Amsterdam 208·½—208.⅞, Berlin 123.50—123.50, Bécs 73.05—73 05, Szófia 3 60—3.60 Prága 15·35½—15·35½, Varsó 72,50—72,50, Belgrád 9 14½—9 14½, Bukarest 2 25½ 2·25½.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról

Dollár 71770—71770, angol font 346350—347600, holland forint 28635—28765, francia frank 2675—2675, svájci frank 13703—13803, cseh korona 2113—2113, lei 310—315, lira 2875—2875, dinár 1267—1267, 100 német márka 16966—17016, osztrák korona 10040—10040, lengyel márka 9690—10201, Leva 475—510, korona.

Ferencvárosi sertésvásár

A sertésvásárra felhajtottak 500 darab sertést. Eladtak élősulyban kilogramonként könnyü 15—15.5, közép 17—18·—, nehéz 17·——18.500 koronáért. Zártvásáron eladatlan nem maradt. Felhajtás —. A sertésvásáron nem volt forgalom.

Alföldi Első Kékfestőgyár

SZTARICSKAY FERENC

Békéscsaba!

Bérfestésre elvállal, kibővitett üzemében, minden e szakmába vágó munkát, a legolcsóbb napi áron, ugy mangolt mint mangolatlan állapotban. —o— Specialista *orange, setét és világosveres* festőkben. Mult évi németországi tanulmányutamon begyakorolt legujabb rendszer és a legjobb módszer szerint.

LISZT NÁNDOR

CSILLAGOS ÉG

(UJ VERSEK)

Stephaneum, 925 Budapest

Ára 35.000 kor.

Kapható minden könyvkereskedésben és a „Hajdufőld" szerkesztőségében !!!!!

Ócskavasat, réz- és cinkhulladékot legmagasabb áron veszek

Nagyobb tételt háztól elszállitok, hivásra vidékre kiutazok. **STEINER** Eötvös-utca 110. sz. Telefon 6—96. sz.

Palackbor ügynököt

keresünk

Debrecen és vidékére magas jutalékra. Ajánlatokat: Gróf Somssich Tihamér r.-t. Budapest, VI., Teréz-körut 9.

Női kalapok

szines selyem

150 ezer koronától 180 ezer K-ig

Alakitások modell szerint a legolcsóbban készülnek

Schimmer Mórnénál

Piac-utca 2.

Legszebb

FÉNYKÉPET

BAGOSSY

készit jutányosan

Kálvin-tér 8.

Vasárnap, ünnepeken nyitva!

A Varga-u. 22. sz. óriási nagytelkü ház eladó!

Az utcai háromszobás lakás és két nagy istálló lesz átadva a vevőnek!

A tulajdonos Budapesten lakik!

Bővebb felvilágositás nyerhető az ingatlan feleit rendelkező Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Irodában Veres-utca 9. szám alatt. Ott köthető meg a vételi jogügylet! Ott teendő le a foglaló is!

Felhivjuk az igen tisztelt gazdaközönség figyelmét arra, hogy helyi debreceni raktárunkban mint a Vetőmagnemesitő és Értékesitő r. t. Budapest bizományosánál előnyös árakon a következő nemesitett tavaszi VETŐMAGVAK szerezhetők be kis tételekben is:

1. *Erede i nemesitett Székács zab,*
2. *Eredeti nemesitett Mesterházy sörárpa (államilag törzskönyvezve),*
3. *Eredeti nemesitett Fleischmann-féle kender,*
4. *E edeti nemesitett Fleischmann-féle len,*
5. *Nem sitett Putyi tengeri.*
6. *Eredeti nemesitett Fleischmann-féle aranysárga lófogu tengeri (államilag törzskönyvezett fajta).*

Közelebbi részletekre is felvilágositással szolgál a GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR R. T. Debrecen, Király-utca 2. szám.

Az ország legnagyobb butoráruháza

MODERN és ANTIK TELJES-LAKBERENDEZÉSEKBEN

BUTOR

VI. LÁZÁR U. 3. SZ.

BUDAPEST

!! !! !! SZENZÁCIÓ !! !! !!

KÜLFÖLDRŐL ÉRKEZETT VAGGONTÉTELBEN NAGYOBB MENNYISÉGU PORCELLÁN, ÜVEG ÉS DISZMŰÁRU, MELYEK ALKALMASAK NÉVNAPI ÉS NÁSZAJÁNDÉKOKNAK, A LEGOLCSÓBB ÁRBAN BESZEREZHETŐK

BLATTNER GYULA

EGYIKE AZ ORSZÁG LEGRÉGIBB ÜVEG ÉS PORCELLÁN, ÜVEGEZÉSI ÉS KÉPKERETEZÉSI SZAKÜZLETÉBEN, MELY FENNÁLL 1801. ÉV ÓTA DEBRECEN, PIAC-UTCA 89. SZ. ALATT, A „ROYAL" SZÁLLODÁVAL SZEMBEN

Legjobb és legolcsóbb ásvány- és gyógyviz a BIKSZÁDI

Debreceni kirendeltség: Piac-utca 72. sz. Telefon 37.

Alkalmi házvétel!

A Thaly Kálmán utca 9. — Darabos utca 48. sz. (Lelesz-féle) hatalmas sarokház, melynek 15 ablaka van az utcai fronton — hirtelen közbejött okok miatt — ma jutányos árért megkapható!

A vevő megkapja május 1-re a régi jónevü fűszerüzletet, összes berendezésével és a hozzátartozó kétszobás utcai lakást mellékhelyiségeivel együtt.
30 napon belül pedig kap egy udvari háromszobás lakást mellékhelyiségekkel. Van istálló is!
Bővebb felvilágositás nyerhető és az eladási jogügylet megkötheto a ház felett rendelkező Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Irodában Veres-u, 9. Ott teendő le a vételi foglaló is.

Nézzék meg kérem azonnal! Ilyen vételi alkalom nem igen kinálkozik mostanában!

Bokor Ferenc

ujonnan átalakitott

étterem és sörcsarnoka

Budapest,

Baross-tér 13., a Keleti pályaudvarral szemben.

Vidékiek találkozó helye.

Westend Szálló

VI. Berlini tér 3. (Nyugati pályaudvar)

megnyilt

Központi fütés
Melegviz a mosdókban
Fürdők — Lift

Szobárak központi fütéssel, hideg melegvizzel 40000 koronától, 60000 K-tól.

Kényszerkölcsön kötvényeit

küldje be ajánlott levélben, legmagasabb tőzsdei áron azonnal kifizetem, **hátralékos befizetéseket** is adóhivatalnál teljesitek, **cheque lapjait** megveszem. Mindennemü felvilágositás díjmentes.

Barna Lipót bankár

Budapest, V. Nádor-utca 26.

Tőzsdével szemben.

Telefon 13—16, 190—36, 56—34.

Rádió!

Görcsös Lajos Batthyány-utca 26.

Raktáron tart 3 és 4 lámpás készülékeket és ezeknek alkatrészeit. Lakásomon Rákóczi utca 38. szám alatt esti órákban készülékek meghallgatása végett bárkinek rendelkezésére állok

Árverési hirdetmény.

Debrecen állomáson a teherkiadási raktárban **folyó hó 10-én délelőtt 9 órakor** árverés tartatik. Eladásra kerül: Fenyődeszka 1759 kg, üvegnemü, zsákok, tüzhelyek, mészkőzuzalék, terpentin, gyapjuáru, talpbőr, kocsikenőcs, szamorodni bor, halzsir, gépolaj, kénsav, pálinka, déli gyümölcs, cukorka, rizs, stb.

Debrecen, 1926 február hó 5-én.

Raktárfőnök.

Patkányt és egeret

24 órán belül mindenki kiirthatja szabadalmazott irtóanyaggal. Nagyon olcsón kapható

Stern festéküzlet

Piac-utca 10. Bikával szemben

Poloska és svábbogár irtó állandóan kapható!

GYÖNYÖRÜ SELYEM

KALAPOK

NAGY VÁLASZTÉKBAN

170.000 KORONÁTÓL

KAPHATÓK

MODERN KALAPSZALON

MIKLÓS-UTCA 4.

APROHIRDETESEK

Lakás

Kiadó lakások. Háromrendbeli 4 szobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó, Cim a kiadóban. 688

Átadó Kétmalom-utcában 4 szobás lakás. Ügyvédi iroda Deák Ferenc 10. 884

Pavillon laktanya közelében különbejáratu butorozott szoba tiszt részére keresetik. Cim a kiadóban. 887

Átadó 1 szoba, konyha, speiz s mellékhelyiségből álló lakás. Villany van. Cim a kiadóban. 893

Udvari butorozott szoba kiadó Péterfia-u. 74. 898

Lakáscsere. Két szoba, előszoba, mellékhelyiség hasonlóval. Zsák-utca 3. 906

Két, esetleg egyszobás lakást keresek mellékhelyiségekkel, Halmos máv. főmérnök, Osztálymérnökség pályaudvar. 610

Két szoba, konyhás lakást belterületen keresek április vagy május elsejére Péterfia 13, kapu alatt 951

Butorozott utcai szoba villannyal központban azonnalra kiadó Hüvelyes 6.

Butorozva szoba kiadó esetleg konyhahasználattal Némethy, Csapó 71. 2—3 között. 909

Kettő szoba és összes mellékhelyiségekből álló lakrész sürgősen kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 918

Kiadó kétágyas, csendes, tiszta, uri szoba Eötvös-utca 9. 918

Két nagy, esetleg háromszobás lakást keresek mellékhelyiségekkel, pincével. — Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérek „Lakás" jeligére. 935

Kiadó butorozott szoba ágybeli nélkül két intelligens urnőnek esetleg uraknak idős uri nőnél, Csapó 53. 922

Ajánlat

Endrizést (csipkebeadást) vállal Nagy Gyula műhimző József kir. herceg-u 3. 494

Poroszszén házhoz szállitva 86000 korona Köztisztviselők telepén Telefon 15—01.

Poroszszenet azonnal házhoz szállit 86000 koronáért Köztisztviselők Sz. — Telefon 14—34 és 15—01. 40

Női és gyermekruhák varrását olcsón vállalom. Cim a kiadóban. 828

Legdivatosabb kalapok, estélyi, utcai ruhák, alakitások bámulatos olcsón kaphatók és készülnek „Belvárosi" ban, Kossuth-utca 26. 811

Mosást, vasalást vállalok, Csapó-utca 23. szám. 872

Négy millió korona fedezetre azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 931

Takaritást reggel 7 órától 9 óráig vállalok. Bagossy Róza Varga utca 45. 876

EZERKILENCSZÁZHUSZONHAT FEBRUÁR TIZENHARMADIKÁN LESZ AZ

UJSÁGIRÓK KARNEVÁLJA

AZ ARANY BIKA SZÁLLODA DISZTERMÉBEN.

Uri nő gyors sikerrel tanit magyar nótát kotta nélkül cigányosan zongorázni. — Péterfia 40. 874

Bérbeadó közvetlen a város alatt 3 nagy szobából és konyhából álló azonnal elfoglalható lakás 15 hold szőlő és szántóból álló kertel. Cim a kiadóban. 867

Takaréktűzhelyeket készit, raktáron tart elösmerten legjobb anyagból legolcsóbban Király Imre lakatos Hadházi ut 13. Részletfizetésre is. 880

Akácia 5—6 éves, sorfának való, erőteljes gyökérzettel Reviczky uradalomban Nyirmártonfalva, kapható. 878

Mosni, vasalni házakhoz megyek. Homokkert-utca 21. Babrikné. 891

Takaréktűzhelyek prima, jó, nagyválasztékban lego csőbban beszerezhető. Miklós-utca 18. Hitelesitett mérlegsulyok raktáron, használt kapható. 907

Hat—nyolcszáz millió korona értékem van, társba mennék. Esetleg nagyobb vállalatnál pénztár vezetését, vagy bizalmi állást vállalok. „Kereskedő" jeligére kiadóhivatalba kérek. 904

Házvezetőnőnek, gyermekek mellé anyahelyettesnek, idősebb háziaspárhoz gondozónak elmenne két középkoru gyakorlattal biró nő. Tanyára vagy pusztára is elmennek. Cim a kiadóban. 905

Szépkivitelü selyem lámpaernyők készitését olcsón vállalom. Cim a kiadóhivatalban. 916

Hölgyfodrászat Piac 77, nagy helyiség lakható, üzemek céljára is átadó. 899

Tollat legmagasabb árban vesz, házhoz is elmegy Steiner Eötvös-utca 110. Telefon 6—86. 802

Ló- és sárcipőket szakszerüen javitok. Szander, Deák Ferenc-utca 21. Törvényszékkel szemben. 933

Sestakert, Poroszlay-ut 22. számu 1220 négyszögöl szőlő bérbeadó pajtával. Értekezni tehet Aitl a-tér 6. alatt. 928

Kosztümök, kabátok, franciaruhák készitését meglapó olcsón készitem. Bara Julia Varga 6. 920

Zongorázni olcsón tanitok magyar nótákat is Gyakorlókat elfogadok. Cim Hajdufőldnél. 917

Selyemkalapok legolcsóbban szerezhetők be Matta Anna, Csemete utca 10. 924

Vidéki vendéglő, kávéház családi ok miatt átadó. Értekezni Külsővásár-tér 2. 930

Kiadó bérletbe vagy felesbe Debrecentől 22 kilométerre 4 hold elsőrendü homoki szőlő szép gyümölcsössel, szép nyaralóval, szőlő és pincegazdasági felszereléssel. Fe világositást nyujt Nagy László müvezető máv. mühely 946

Poloskairtást lakások vizsgálását felelősséggel vállalom, poloskaszer kapható Kossuth utca 47, Nánássy 915

Komlóssy-ut 2. számu

villás telek és külön mühelytelek, asztalos árukkal és felszerelésekkel február 8-án délután 4 órakor Deák Ferenc-utca 9. szám alatti irodában önkéntes árverésen eladatik. Feltételek Dr Csathynál.

Uj! Uj! Uj!

Gőzmosó, kelmefestő és vegytisztitó megnyilt!!!

Piac-utca 9. szám és Varga-utca 1. szám

Felelősséggel vállal férfi és női ruhák festését és tisztitását. — Fehérneműek nyolc napon belül készittetnek — következő **reklám árak mellett**: férfi kemény ing 10000 korona, férfi puha ing 6000 korona, gallér vagy kézelő 1500 korona.

Megszünt a gond

mert férfiruhát és cipőt heti és havi törlesztésre olcsó árak mellett vásárolhat

a Pannonia Részletáruházban

Kövesi és Neumann, Simonffy-utca 7 szám alatt

Bejárat a saroktól a második ajtón.

Kereslet

Mosott rongyot minden mennyiségben vesz a Hajdufőld nyomdája.

Vámőrkerületi parancsnokság 2 ló és 2 kocsi elhelyezésére bérlet utján keres istállót és kocsiszint, lehetőleg a Péterfia-utca 45. sz. ház közelében. Cim Péterfia-utca 45. 894

Hat katasztrális termő szőlő felibe kiadó. Lakás a szőlőben van. Értekezni Király-utca 5. 841

Varrógépet himző felszereléssel keresek megvételre. Cim: Szülészeti klinikai portásnál. 810

Kézilány felvétetik, Miklós utca 4. Modern kalapszalon. 856

Jómenetelü kereskedelmi vállalat üzletág kibővitése miatt némi tőkével rendelkező tevékeny társat keres vagy tőkét biztositék mellett kamatra elfogad Cim a kiadóban. 914

Önállóan dolgozó szabó munkát keres esetleg háznál is. Cim a kiadóban. 919

Zongorát keresek megvételre, modern gyártmányt. Ajánlatok zenede portásának adandó át. Készpenzfizetés mellett. 941

Két-három millió kölcsönt keresek ékszer fedezetre. Cim a kiadóban. 940

Füszerkereskedősegéd állást keres március 1-je. „Szorgalmas" jeligére cimet a kiadóba. 927

Igásszekeret, 8 sukkost, jókarban levőt megvételre keresek. Engel, Werbőczy-utca 3. 936

Macskát, jó egerészőt keresek. Engel, Werbőczy utca 3. 937

Hengert, három tagut és egy magtakaró boronát keresek. Engel, Werbőczy-utca 3. szám. 938

Eladás

Beköltözhető ház, háromszobás lakással, szőlővel együtt eladó Sestakert, Andrássy-ut 29. Értekezni Harmathy könyvkereskedésében, Füvészkert-u. 14. 765

Eladó egy jóhangu hegedü jutányos áron Ajtó utca 37. Szondy. 871

Alig használt kétkarkás öntött sparherd eladó. Mester utca 6 szám. 888

Eladó Poroszlai-ut 44. szám alatt 2 nyilas prima szőlő 2 szobás uri lakással azonnal beköltözhető. Bővebbet Nagy József szücsnél Szentanna 3. 875

Burgonya, nyári rózsa, vetni való, mázsás tételekben eladó Péterfia 78, az udvarban. 895

Törkölypálinka, kétszáz liter, fele kétéves, kisebb tételekben is eladó. Simonyi ut 9 szám. 896

Eladó. A Kölcsey-utca 15. sz mu háznál a Sütő örökösök tulajdonát képező ingóságok folyó hó 10-én délután 3 órakor a helyszinen szabadkézből eladatnak. 901

Uri és hölgyfodrászterem lakással, butorral elutazás miatt eladó. Balogh Zoltán Hajduböszörmény, Fő-utca. 881

Fajtiszta német vizslakölykök eladók. Miklós-utca 15. 908

Eladó irodaberendezés, különböző butordarabok. Piac 77, baloldali emelet. 990

Bocskay-kertben

a Dugó csárdával szemben

egy hold szőlő

eladó. Értekezhetni Böszörményi ut 81

NYUGALMAZOTT FŐTISZTVISELŐKBŐL ALAKULT

'TŰZ'

FŰTŐANYAG KERESKEDELMI VÁLLALAT

DEBRECEN KÁLVIN TÉR 19. SZ.

I. 22. ajtó.

(Püspöki palota Nagytemplom felőli oldal)

TELEFON 353.

Hasáb	40000
Apritott	48000
Porosz szén	93000

Áraink haza szállitva forgalmi adóval együtt értendők.

Saját érdekében kisérje figyelemmel szállitó szekereinket, hogy önmaga győződhessen meg áruink kitünő minőségéről.

Fajtiszta foxterriere, egyéves him, eladó, ugyanott egy és kétlovas féderes kocsi eladó. Kiráy utca 9. 311

Eladó kijátszott hegedü, complett polituros hálószoba és különféle butor olcsón. Molnárné. Szentanna 29. 929

Pergető és müléppprés Boczonády rendszerü eladó. Cegléd utca 9. 943

Kerti földek, 2400 és 2000 öles, kitünő földek, a Téglaskertben eladók. Cegléd-utca 7. 942

Eladó 26 literes demizson. Varga-utca 6. szám. 928

Beköltözhető lakással eladó szőlő. Homokkert, Hungária-utca 4. 901

Cimbalom pedálos, feketeszinü, szalonkivitelü eladó Bethlen utca 56. 934

Eladó ház csapóutcai villamos végmegállónál öt lakással, 45 millió. Ugyanott gazdasági gépek és eszközök eladók. Értekezni Meszena 12. 948

Fajtiszta komondor, hároméves him, eladó Erdősor 7. 943

Müvészi kivitelü teljes szalonberendezés, secretaire, console tükör és irószsztallal jutányosan eladó. Bővebbet Hungária épületben, kapu alatt földszint 1, ügyvédnél. 938

Eladó Attila-tér 6. szám alatt egy Meidinger kályha, nagyterem fütésére alkalmas. 929

Amerikai Underwood irógép asztallal, székkel, Tanczer hegedü vonóval, tokkal pultszerü Wertheim szekrény eladó. — Megtekinthető délután 3—4 óráig. Cim kiadóban. 949

Egy uj konyhabutor jutányos áron eladó Piac utca 38, II. udvar 932

Ládák minden nagyságban kiváló minőségben, nagymennyiségben jutányos áron eladók. Dohánynagytőzsde Ferenc József-ut 41. 936

Vegyes

A hentes bálban elveszett egy brilliáns mentü feher és zöld kövekkel kirakva. Megtaláló nagy jutalomban részesül, Szappanos-utca 11. 879

Elves ett pénteken hajnalban Király utcától egyetemig egy csikos plüss kocsitakaró Megtaláló jutalomban részesül, Király-utca 9. 312

Uj VARRODA

Bécsi és budapesti gyakorlatom után megnyitottam varrodámat, hol a legujabb és legegyszerübb modellekkel állok rendelkezésére a t. urhölgyeknek.

Handlerné

Debrecen, Szentanna utca 34. sz.

Nyomatotta Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59.

Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat Rt.